

OBSERVAȚII ORNITOLOGICE ÎN INSULA MARE A BRĂILEI

Iulian Mazilu

Județul Brăila se înscrie în marea câmpie a Bărăganului central și Bărăganul de nord. El grupează două areale distincte: stepa și lunca.

Insula Mică a Brăilei are o suprafață plană de 14.983 ha și cea mai mare parte din rezervație se găsește pe teritoriul comunelor Gropeni, Tufești, Stăncuța, Mărașu și Bertești.

Deține soluri aluvionare formate din depuneri, aduse succesiv de apele Dunării, care-i conferă și regimul de inundație, cu un sol slab structurat și o textură luto-argiloasă.

Din cercetările făcute în anumite perioade de timp, s-a constatat că factorii abiotici nu au valori constante variind între anumite limite. Variațiile frecvente și amplitudinea factorilor abiotici care acționează asupra populațiilor de plante și animale din Insula Mică a Brăilei, cunosc o anumită periodicitate, regularitate.

Climatologic zona se caracterizează printr-un regim uscat, de stepă, cu temperaturi de peste 22°C în luna iulie și un maxim de precipitații la sfârșitul primăverii și un minim iarna. Se semnalează și un microclimat de luncă și baltă. Temperaturile înalte corespund cu perioada cuibăritului – aprilie-mai –și cu perioada creșterii puilor: iunie – august.

Precipitațiile reprezintă un factor important în alimentarea cu apă a bazinului Dunării, în zona Insulei Mici a Brăilei s-au înregistrat valori medii de 400 mm/an. Iarna, zăpada acoperă solul pe o perioadă de aproximativ 40 zile, iar în iernile geroase înghețul ține 40-45 zile. Venirea, staționarea și plecarea păsărilor este legată de clima din perioada martie-aprilie, de perioada de îngheț, de regimul hidrologic etc.

Variația debitelor de apă cât și a nivelului Dunării are o influență deosebită în viața insulei.

Durata inundațiilor este variabilă: de la câteva zile la câteva luni. Sunt cunoscute două viituri când nivelul apei crește datorită variațiilor debitelor de apă. Nivelul cel mai mare este înregistrat în perioadele martie-aprilie și iunie-iulie și cel mai scăzut în septembrie-noiembrie. Uneori crește nivelul apei și în ianuarie-februarie când pe Dunăre curg sloiuri. Putem conchide că Dunărea deține un rol major în viața ecosistemelor de zonă umedă din Insula Mică a

Brăilei; prin aportul de apă, substanțe fertilizante prin perioada, mărimea și durata inundațiilor. Apa în iezere este factorul limitativ al vieții păsărilor. Astfel apa de viitură se păstrează în iezere cu adâncime de la 0,7-2 m printr-un reglaj de iezere tip „baltă” sau tip „baltă-mlaștină”

Vegetația este dispusă etajat, plecând de la pădurea bălții, arboret de salcie, subarboret, păpuriș și stufăriș, plante submerse și plutitoare, plante natante.

În peisajul floristic se înscrie pădurea ce ocupă suprafețe compacte de 5386 ha nefiind repartizată uniform. Ponderea cea mai mare o deține salcia, pădurea de salcie îndeplinind funcția de protecție a malurilor împotriva inundațiilor, creează un microclimat specific dar și un adăpost pentru păsările care cuibăresc aici. Plantarea plopului euroamerican s-a dovedit a nu fi benefică din punct de vedere ecologic: rădăcinile lui nu fixează bine solul și în urma retragerilor de apă de la viitură pădurea poate fi luată de ape. De asemenea, nu oferă nici adăpost și nici resurse pentru faună ca pădurea de salcie.

În zonele mlaștinoase sau în jurul iezerelelor găsim stuf, papură, pipirig, rogoz etc., iar pe luciul apei nuferi albi, galbeni, plutniță etc.

Fauna este reprezentată cel mai bine prin păsări, predominând cele de apă, limicolele, dar și prin amfibieni, reptile – șerpi și broaște țestoase, mamifere: pisica sălbatică, mistrețul, câine enot, vulpe, iepure, lup, vidră, bizam etc.

Nr. crt.	Denumirea speciei	Originea geografică	Fenologie	Regim trofic	Locul unde a fost observată, habitate
1.	Phalacrocorax carbo	C	OV	AN	1, 2
2.	Pelecanus onocratalus	SA	OV	AN	2;3
3.	Ixobrychus minutus	LV	OV	AN	2
4.	Nycticorax nycticorax	C	OV	AN	1
5.	Ardeolla ralloides	EP	OV	AN	1; 3
6.	Egretta garzetta	LV	OV	AN	1; 2
7.	Egretta alba	C	OV	AN	1; 2; 3;
8.	Ardea cinerea	P	OV	AN	1; 2; 3;
9.	Ardea purpurea	TM	OV	AN	2;
10.	Ciconia nigra	P	OV	AN	2;
11.	Ciconia ciconia	P	OV	AN	1; 2; 3
12.	Plegadis falcinellus	LV	OV	AN	2; 3
13.	Platalea leucorodia	SA	OV	AN	1; 2
14.	Anser anser	P	MP	VEG	1;2;3

15.	<i>Anas platyrhynchos</i>	H	MP	O	1; 2; 3
16.	<i>Anas querquedula</i>	P	OV	O	2
17.	<i>Circus aeruginosus</i>	P	OV,RI	AN	2
18.	<i>Coturnix coturnix</i>	LV	OV	O	5
19.	<i>Calidris minuta</i>	A	P	AN	2
20.	<i>Gallinago gallinago</i>	H	P.OV	AN	1;2;3
21.	<i>Numenius arquata</i>	P	OV	AN	1; 2; 3
22.	<i>Larus argentatus</i>	H	S	AN	1; 2; 3
23.	<i>Larus ridibundus</i>	P	MP	AN	2
24.	<i>Cuculus canorus</i>	P	OV	AN	4;5;6
25.	<i>Alcedo atthis</i>	L.V.	MP	AN	1;
26.	<i>Merops apiaster</i>	TM	OV	AN	4; 5
27.	<i>Coracias garrulus</i>	ET	OV	AN	4; 5
28.	<i>Upupa epops</i>	L.V.,	OV	AN	4;5
29.	<i>Picus canus</i>	P	S	AN	4; 6
30.	<i>Dendrocopos major</i>	P	S	AN	4;6
31.	<i>Dendrocopos medius</i>	E	S	AN	4
32.	<i>Hirundo rustica</i>	H	OV	AN	6
33.	<i>Erithacus rubecula</i>	E	OV,RI	AN	4
34.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	E	OV	AN	4
35.	<i>Acrocephalus palustris</i>	E	OV	AN	2
36.	<i>Parus major</i>	P	S	AN	4; 5; 6
37.	<i>Parus caeruleus</i>	E	S	AN	4; 6
38.	<i>Sitta europaea</i>	P	S	AN	4; 5;6
39.	<i>Oriolus oriolus</i>	E	OV	AN	4
40.	<i>Lanius collurio</i>	P	OV	AN	5
41.	<i>Corvus corone cornix</i>	P	S	O	2; 5; 6

Origine geografică

C – Cosmopolit	– 3 sp = 7,3%
SA – Sarmatic	– 2 sp – 4,8%
LV – Lumea Veche	– 6 sp – 14,6%
EP – Etiopian	– 1 sp – 2,4%
P – Palearctic	– 15 sp – 36,5%
TM – Turkestan – Mediteranean	– 2 sp – 4,8%
H – Holarctic	– 4 sp – 9,7%
A – Arctic	1 sp – 2,4%

ET – Europeo-Turkestanic – 1 sp – 2,4%

E – European – 6 sp – 14, 6%

Fenologie

OV – Oaspete de vară – 27 sp – 65,8%

MP – Migrator parțial – 4 sp – 9,7%

P – Specie de pasaj – 2 sp – 4,8%

S – Sedentar – 8 sp - 19,5%

RI – Rar iarna

Regim trofic

AN – Hrană de origine animală – 36 sp – 87,8%

VEG – Hrană de origine vegetală – 1 sp – 2,4%

O – Omnivor – 4 sp– 9,7%

Locul de observație

1 – Iezer Zbenghiosu

2 – Iezer Dobre

3 – Iezer Curcubeu

4 – Pădure de salcie, plop etc.

5 – Vegetație stepică; malul Dunării

6 – Habitat antropizat

Cercetările s-au desfășurat în perioada 27 - 31.07.1998 și a fost vizată în primul rând o analiză calitativă a acestei zone, din punct de vedere ornitologic.

Observațiile s-au făcut în perioada secetoasă, când apa izvoarelor a scăzut până la dispariția ei datorită evaporăției intense. Astfel am putut constata deplasările efectuate de păsările acvatice în căutarea hranei – cu rol de factor limitant pentru viața păsărilor – pe iezelele sau canalele unde încă se mai află apă. Locul celor acvatice a fost imediat ocupat de limicole unde găseau pe fundul iezerelor, în mărul proaspăt hrană din belșug.

Din punct de vedere al originii geografice cele mai mari procente le dețin speciile de origine Poleoarctică, Lumea Veche și Europeană, iar cele mai mici de origine Arctică, Etiopiană și Europeo-Turkestană.

Datorită faptului că observațiile s-au făcut la sfârșitul lunii iulie, este normal ca din punct de vedere fenologic să predominie oaspeții de vară 65% în timp ce speciile de pasaj și migratorii parțiali dețin procente mici.

Ca regim trofic se observă o mare majoritate de specii cu preferință pentru hrana de origine animală - 87%, și un număr scăzut de omnivore sau cu regim trofic vegetal.

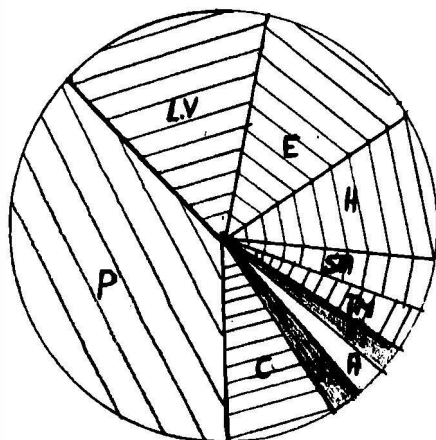
Zonele umede constituie un ecosistem cu o bogată avifaună atât cantitativ

cât și calitativ, iar din acest punct de vedere Insula Mică a Brăilei nu face excepție. Această rezervație oferă un bogat genofond avifaunistic și reprezintă o stație importantă în căile de migrație ale păsărilor ce cuibăresc în Delta Dunării. Multe din ele se opresc și cuibăresc chiar aici, datorită bogăției în hrană și condițiilor propice de cuibărit din perioadele viiturilor (aprilie-iulie).

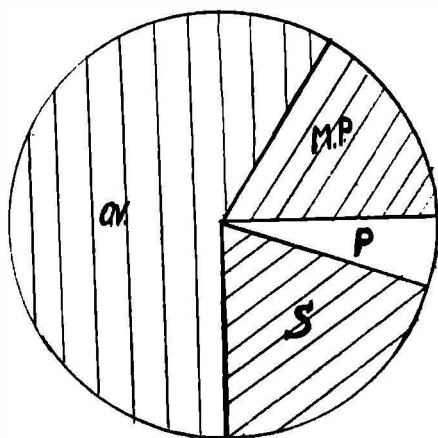
Din aceste motive ea trebuie protejată și ferită de acțiunile distructive ale omului în dorința sa de supraexploatare a resurselor ce le poate oferi acest pământ dintre ape.

BIBLIOGRAFIE

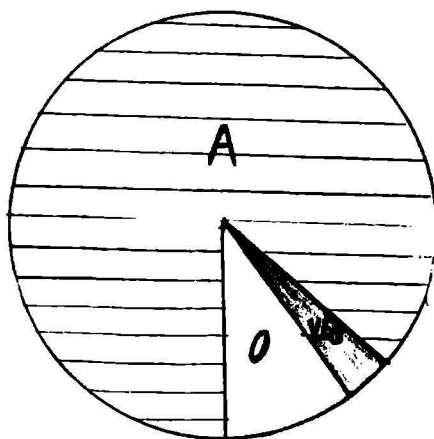
- Albu Dumitrica, Rezervațiile naturale, zone protejate și monumente ale naturii din ținuturile Brăilei, Editura Alma, Galați, 1993
- Mihalciuc Mihai, Cercetări ornitologice în zona Lepșa-Zboina-Vrancea, Studii și comunicări V-VII, 1982-1984
- Mihalciuc Mihai, Tălpeanu M., Cătuneanu I.-Contributions a la connaissance de la faune du departament Vrancea vol.XVII-1976 București
- Munteanu Dan, Dicționar polyglot al speciilor de păsări din România, S.O.R. 1992
- Peterson R. – Birds of Britain and Europe – 1974
- Stugren B. – Ecologie generală – București, 1975
- S.O.R. – Atlas provizoriu al păsărilor clocitoare din România, 1994
- Tălpeanu M., Cuiburi și ouă, Editura Științifică, București
- Tălpeanu M., Aripi deasupra deltei, Editura Științifică, București

Grafic 1: Origine geografică

Grafic 2: Fenologie

Grafic 3: Regim trofic

V. CONSERVARE - RESTAURARE

REDAREA ÎN CIRCUITUL MUZEISTIC A UNUI MANUSCRIS DE SECOL XIX

Irina Boroșu

Hârtia a devenit un lucru atât de familiar și atât de indispensabil în viața noastră cotidiană, încât, existența societății fără acest material este greu de imaginat, indiferent dacă ne referim la hârtie ca: document sau carte, fotografie sau lucrare grafică sau dacă hârtia este utilizată doar ca material de uz curent.

Utilizarea cea mai veche a hârtiei a fost pentru comunicări scrise, în care scop a și fost creată. Materia primă în fabricarea hârtiei provine din resurse vegetale și animale. Dată fiind natura organică a materiei prime din care este fabricată hârtia, precum și tehnicile și materialele folosite la obținerea ei, se deduce cu ușurință că acest bun este supus în timp unor deteriorări și degradări provocate de acțiunea factorilor abiotici și biotici, cu care, în mod inevitabil, hârtia vine în contact. În toate timpurile, lumina, în special cea naturală, a fost și este un factor distrugător pentru hârtie, deoarece prin procesele foto-chimice, în funcție de perioadele de expunere la lumină, aceasta a provocat fie schimbarea culorii, fie fragilizarea ei. Oxigenul atmosferic în prezența vaporilor de apă din aer, desfășoară în hârtie procese de oxidare cu formarea de peroxizi de hidrogen și acid sulfuric, ambii produși, extrem de nocivi pentru suportul papetar. Pe lângă lumină, temperatură, umiditate, însăși hârtia, prin materialele utilizate la fabricarea ei, conferă un suport nutritiv insectelor și microorganismelor, care reprezintă fiecare un inamic de temut pentru starea ei de sănătate. În urma acțiunii acestor factori, este afectată culoarea, rezistența, textura hârtiei. Factorii menționați acționează pretutindeni, inclusiv în muzee, biblioteci, arhive, depozite de carte, având efect distrugător atâta timp cât nu sunt controlați și corectați în mod corespunzător. În această direcție, Laboratorul de conservare și restaurare, prin activitatea specifică pe care o desfășoară, urmărește atât controlarea și corectarea factorilor de microclimat, cât și restaurarea suportului papetar afectat.

Preocupări în domeniul conservării și restaurării hârtiei, cu scopul asigurării